

nis en in de gemeente gekomen trachtte men dit weer te vergoeden door zelve de hand aan de ploeg te slaan. En wat trok dan meer aan dan de werken van dr. Kuyper?

Zij die onder dr. Vos hunne opleiding ontvingen gingen op uwe zijde staan, geheel uit kracht van de degelijke kweeking bij hem (dr. Vos) genoten. Dr. Vos leidde ons tot dr. Kuyper. Bij hem ontving ook ik mijne kweeking en dus ben ik eveneens een bewonderaar van dr. Kuyper.³⁷

Vos stak zijn sympathie voor Kuyper dus niet onder stoelen of banken. Hij liet niet na hem ook bij Warfield te introduceren. In een brief aan de hoogleraar te Princeton van oktober 1889 omschreef hij Kuyper als degene die 'has done more than anybody else for the revival of the old orthodoxism and the old orthodox theology in Holland, and unites in a wonderful manner the practical gifts of the leader of a religious movement with a well-trained systematic mind.'³⁸

De introductie van Kuyper te Princeton door diens voornaamste wetenschappelijke bentgenoot in de Verenigde Staten had verstrekkende gevolgen. Warfield begreep onmiddellijk dat Kuyper een bruikbare medestander kon zijn in zijn strijd voor het calvinisme. In zijn antwoord aan Vos schreef hij: zou Kuyper niet gevraagd kunnen worden met een artikel bij te dragen aan de *Review*? Vos was er op gespitst de herleefde Nederlandse gereformeerde theologie, die voor hem persoonlijk van grote betekenis was geweest, ook aan het Amerikaanse publiek bekend te maken, en hij greep deze gelegenheid met beide handen aan. In 1886 was het Kuyper geweest die de hulp van Vos inriep, nu was het Vos die Kuyper om bijstand vroeg. Hij vroeg hem een artikel voor de *PRR* te schrijven over actuele Nederlandse theologische ontwikkelingen of publicaties. Vos bood aan het artikel zelf te vertalen.³⁹ Tegelijkertijd benaderde hij ook Bavinck en vroeg hem nieuwe theologische uitgaven toe te zenden, die in aanmerking kwamen voor een bespreking in de *PRR*. De Nederlandse theologen werden in stelling gebracht ten bate van het calvinisme in Amerika.

Kuyper was bereid een bijdrage te leveren, maar niet over de actuele theologische situatie in Nederland, omdat hij dan óf kiesheidshalve zou moeten zwijgen over de herleving van de orthodoxie, óf uitgebreid over zichzelf zou moeten handelen. Vos suggereerde hierop aan Warfield om Bavinck uit te nodigen over Kuypers onderwerp te schrijven en om Kuyper te vragen voor een onderwerp naar

37. J. van der Mey aan Kuyper, 18 februari 1896. *Archief-Kuyper*.

38. Vos aan B.B. Warfield, 22 oktober 1889. *Archief-B.B. Warfield*. LL.

39. Vos aan Kuyper, 1 februari 1890. *Archief-Kuyper*.